

7. DFØs tjenestetilbud for bedre styring ved bruk av periodisert regnskap

I dette kapitlet vil vi gi eksempler på hvordan DFØs tjenestetilbud kan brukes på en praktisk måte for å understøtte bedre økonomisk oversikt, bedre økonomistyring og bedre virksomhetsstyring.

7.1 Kort om DFØs tjenestetilbud og verktøy som tilrettelegger for god styring

DFØ tilbyr ulike typer verktøy som tilrettelegger for god styring. Under er de ulike verktøyene kort beskrevet. Vil du lese mer, kan du gå inn på dfo.no

Planlegger (Planner) er et verktøy for budsjettering og prognose i Unit4ERP. Ved å bruke Unit4 ERP sin standard spørre- og rapporteringsfunksjonalitet, gir Planlegger gode muligheter for å sammenstille tall fra budsjett med regnskapstall. Modulen er integrert med øvrige moduler i Unit4ERP og kan i flere tilfeller erstatte bruken av regneark og andre skyggeløsninger.

Tidstyring gir virksomheten styringsinformasjon om ressursbruk og kostnader, og er basert på en integrasjon mellom lønns- og regnskapssystem. Den ansatte registrerer tid på ulike aktiviteter, produkter og tjenester i DFØ-appen, og ved bruk av prosjektmodulen i Unit4 ERP kan dere se hva timene koster. Dette vil gi et bedre grunnlag for planlegging, prioritering og beslutninger.

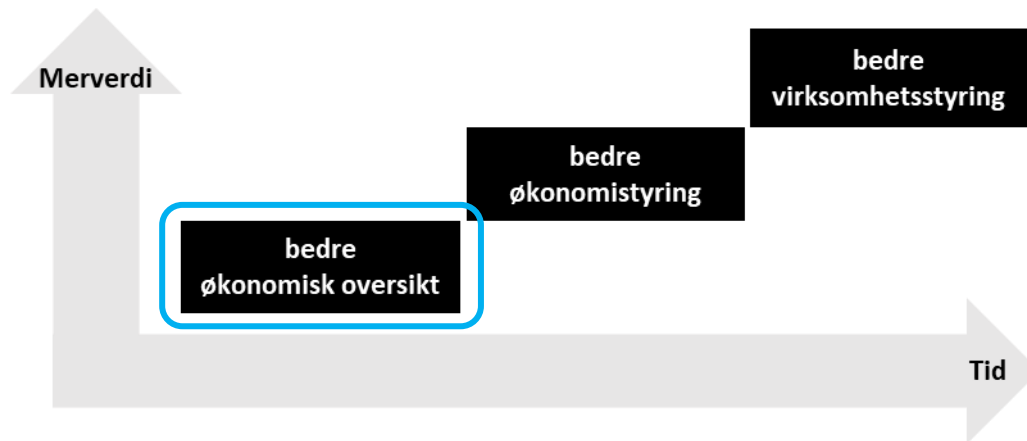
Økonomiinfo er et økonomistyringsverktøy som gir enkel tilgang til regnskapsinformasjon til bruk i økonomistyring og analyse. I Økonomiinfo kan du blant annet se resultatoppstilling, balanseoppstilling og flere ulike nøkkeltall. Du kan også tilpasse de ulike visningene i løsningen etter dine behov.

7.2 Bedre økonomisk oversikt

Den periodiserte regnskapsinformasjonen kan i seg selv gi bedre økonomisk oversikt og merverdi som styringsinformasjon, for eksempel om den brukes i utarbeidelse av regnskapsanalyser og nøkkeltall.

Dersom virksomheten vurderer at den nye regnskapsinformasjonen vil tilføre merverdi som styringsinformasjon, vil en ambisjon om å bruke den nye regnskapsinformasjon i styringen være realiserbar innen relativt kort tid og gir bedre økonomisk oversikt. Det er enkelt å fremskaffe informasjonen fordi den kan hentes «rett ut fra regnskapet».

En ambisjon om å ta i bruk regnskapsinformasjon fra det periodiserte regnskapet kan være et fornuftig sted å starte, og dette er illustrert i figuren under.

Figur 7.2-1

7.2.1 Regnskapsanalyser av periodiserte regnskapstall

Ved innføring av periodisert regnskap, er det viktig at ledelsen får nok kunnskap til å vurdere hva den nye regnskapsinformasjonen kan brukes til. Under ser du eksempler på aktuelle spørsmål en virksomhetsleder kan stille seg:

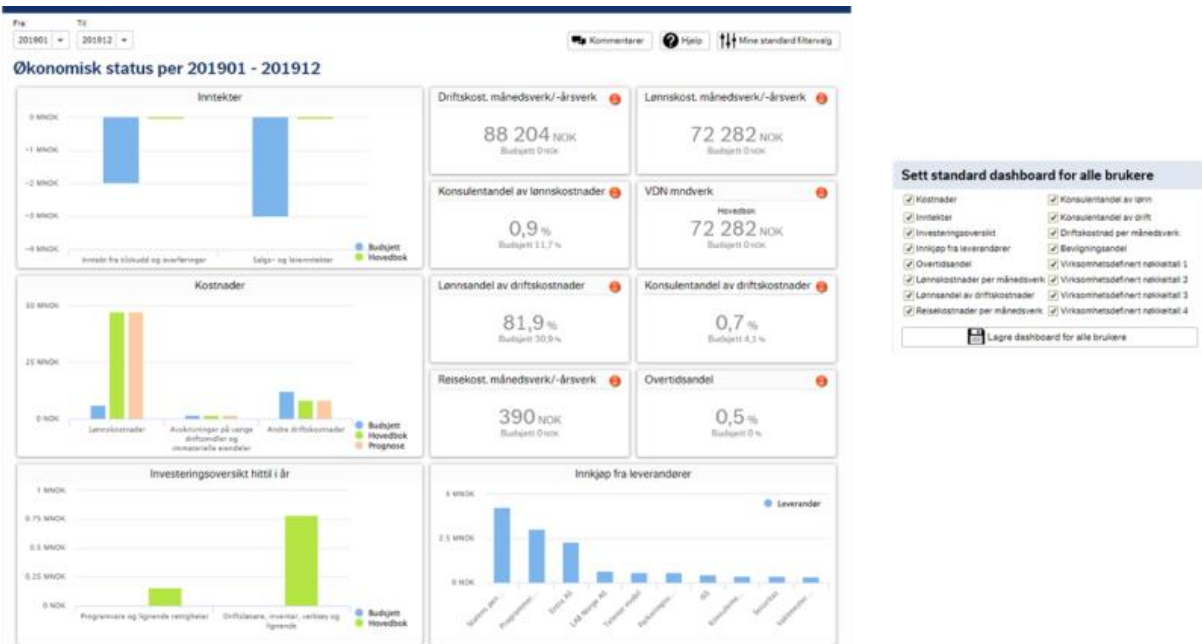
Figur 7.2-2

I DFØs tjenestetilbud finnes det ulike verktøy som kan benyttes for å analysere regnskapsdata på en god måte.

7.2.1.1 Økonomiinfo

Økonomiinfo er et økonomistyringsverktøy som gir enkel tilgang til regnskapsinformasjon. Økonomiinfo henter data fra Unit4 ERP, i tillegg henter den måneds- og årsverk fra DFØs lønssystem.

For å gjøre verktøyet brukervennlig har vi laget et dashboard som gir deg et raskt overblikk over økonomisk status. Du kan selv velge hvilken informasjon du ønsker skal vises, og under ser du et konkret eksempel på hvordan det kan settes opp.

Figur 7.2-3

I Økonomiinfo finner du ulike oppstillinger av regnskapet med gode muligheter til å avgrense data, samt snu og vende på datasettet. I et kortsiktig perspektiv kan virksomheten sammenlikne årets regnskapstall med fjorårets regnskapstall (hittil i år mot hittil i fjor). Ved å følge med på hvordan inntekter og kostnader utvikler seg gjennom året, kan virksomheten avdekke behov for tiltak for å påvirke, styre og kontrollere hvordan dette utvikler seg resten av året.

I Økonomiinfo kan du enkelt sammenligne årets regnskapstall med fjorårets regnskapstall, og se hvordan ulike kostnader utvikler seg over tid. Under ser du et eksempel fra resultatrapporten, der akkumulert virksomhetsregnskap pr november 2019 sammenlignes med tilsvarende periode i fjor.

Virksomhetsregnskap		
Akkumulert 201901 - 201911		Hovedbok
Hovedbok		i fjor
☐ Inntekt fra tilskudd og overføringer	0	0
☐ Salgs- og leieinntekter	0	-40
Driftsinntekter	0	-40
☐ Lønnskostnader	43 384	43 717
☐ Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1 328	1 241
☐ Andre driftskostnader	7 705	7 715
Driftskostnader	52 416	52 673
ORDINÆRT DRIFTSRESULTAT	52 416	52 633
RESULTAT AV ORDINÆRE AKTIVITETER	52 416	52 633
Total	52 416	52 633

Figur 7.2-4

Du kan også se på regnskapet fordelt pr periode:

	Vokstomsregnskap			Hovedbok per periode										
	Periode 201911													
	Budsjett	Hovedbok	Avvik	201901	201902	201903	201904	201905	201906	201907	201908	201909	201910	201911
☐ Inntekt fra tilskudd og overføringer	-167	0	-167	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
☐ Salgs- og leieinntekter	-250	0	-250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Driftsinntekter	-417	0	-417	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
☐ Lønnskostnader	565	4 148	-3 583	4 592	4 457	4 879	4 382	4 421	47	3 992	4 276	4 115	4 074	4 148
☐ Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	125	125	0	117	119	119	120	120	121	121	121	125	119	125
☐ Andre driftskostnader	729	700	29	782	799	733	617	615	613	587	760	791	709	700
Driftskostnader	1 419	4 973	-3 554	5 492	5 375	5 731	5 119	5 156	781	4 700	5 157	5 032	4 902	4 973
ORDINÆRT DRIFTSRESULTAT	1 002	4 973	-3 970	5 492	5 375	5 731	5 119	5 156	781	4 700	5 157	5 032	4 902	4 973
RESULTAT AV ORDINÆRE AKTIVITETER	1 002	4 973	-3 970	5 492	5 375	5 731	5 119	5 156	781	4 700	5 157	5 032	4 902	4 973
Total	1 002	4 973	-3 970	5 492	5 375	5 731	5 119	5 156	781	4 700	5 157	5 032	4 902	4 973

Figur 7.2-5

Verktøyet gir deg også mulighet til å få en rask og enkel oversikt og innsikt i ressursbruken, som periodiserte kostnader på virksomhetsnivå, men også fordelt ned per koststed, aktivitet, konto m.m. Du kan også drille deg helt ned på bilagsnivå.

☐ Resultatoppstilling
☐ Standard kontoplan (S-rapport)
☐ Konto
☐ Region
☐ Avdeling
☐ Koststed
☐ Prosjekttype
☐ Hovedområde
☐ Underområde
☐ Prosjekt
☐ Finansiering
☐ Arbeidsordre
☐ Aktivitet

Figur 7.2-6 viser alle konteringsdimensjoner og relasjoner virksomheten har mulighet til å bryte ned data på.

Hvis du ønsker, kan du enkelt få frem en oversikt over ressursbruken per prosjekt, og muligheten til å se hvordan ressursbruken er i forhold til samme periode i fjor:

Analyserapport		Grafisk analyse	
Analyserapport: Resultatkonti			
		Resultatprognose	
		Investeringsprognose	
	Virksomhetsregnskap		
	Akkumulert 201901 - 201911	Hovedbok	
	Hovedbok	i fjor	
10004 - Rammeavtale for kontorrekvisita	0	0	
1100 - Dokumentere miljøavtrykk	100 300	93 700	
1200 - Redusere miljøavtrykk	300 838	303 161	
2100 - Kurs dokumentasjon	95 979	70 632	
2200 - Kurs reduksjon av miljøavtrykk	142 319	135 647	
3100 - Regelverk	34 069	38 238	
3200 - Metode og veiledning	152 431	210 117	
3300 - Analyser og utredninger	549 092	567 233	
4100 - Utvikling av miljøportalen	0	123 200	
4200 - Drift av miljøportalen	2 075 050	2 047 780	
9100 - IT-arbeid	576 329	400 084	
9200 - HR arbeid	12 160	15 121	
9300 - Økonomiarbeid	3 197	3 648	
9400 - Ledelse og styring	30 034	23 706	
9500 - Kompetansebygging	25 400	24 100	
9600 - Intern administrasjon	4 785 671	4 666 360	
9900 - Annet	0	0	
9999 - Standard lønnskontering	42 745 018	43 625 998	
Ingen verdi	788 555	284 538	
Total	52 416 443	52 633 263	

Figur 7.2-7

Økonomiinfo har mange muligheter for grafiske fremstillinger av regnskapsdata, noe som blant annet gir spennende muligheter til å utforske inntekts- og kostnads sammensetningen som en del av virksomhetens økonomiske egenart. En av disse grafiske elementene er vist i eksempelet under:

Figur 7.2-8

Balansen gir ny regnskapsinformasjon når en virksomhet går over til periodisert regnskap. Rapporten under er hentet fra balanseoppstillingen som ligger tilgjengelig i Økonomiinfo, og som gir en enkel oversikt over virksomhetens eiendeler og gjeld:

Analyserapport		Grafisk analyse
Analyserapport: Balansekonti		
	Resultatprognose	Investeringsprognose
		Virksomhetsregnskap
		Akkumulert 201901 - 201911
		Hovedbok
☐ Programvare og lignende rettigheter		-67 558
I Immaterielle eiendeler		-67 558
☐ Maskiner og transportmidler		-152 084
☐ Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende		-164 187
II Varige driftsmidler		-316 271
☐ Obligasjoner		0
III Finansielle anleggsmidler		0
A. ANLEGGSMIDLER		-383 829
☐ Kundefordringer		-5 700
☐ Opptjente, ikke fakturerte inntekter		0
☐ Andre fordringer		365 166
II Fordringer		359 466
B. OMLØPSMIDLER		359 466
EIENDELER		-24 363

Figur 7.2-9

7.2.1.2 Spøringer i Unit4 ERP

I tillegg til Økonomiinfo, kan du lage egne rapporter og spøringer mot regnskapet i Unit4 ERP. En spørring er et visningsverktøy for data som ligger i Unit4 ERP. I dette verktøyet kan den som setter opp spørringen selv velge hvilke data som skal være med og hvordan resultatet skal se ut.

For eksempel kan dere sette opp en rapport/spørring som viser utviklingen av regnskapsdata over år. Bildet under viser utviklingen basert på regnskapslinjenivå. Her kan man også få dataen satt opp enda mer detaljert dersom man for eksempel ønsker å se utviklingstrenden på enkelte kontogrupper. I eksemplet har vi med regnskapsutviklingen over to år, men her er det altså mulig å legge inn flere år med flere kolonner dersom man har behov for det:

1 - Oppsett		2 - Søkebet		3 - Resultat	
		Resultat2(T)		2018	2019
1	Inntekt fra bevilgninger			-57 688 159,53	0,00
2	Salgs- og leieinntekter			-39 900,00	0,00
3	Lønnskostnader			48 007 025,35	46 838 560,03
4	Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler			1 363 929,23	1 452 939,66
5	Andre driftskostnader			8 357 104,95	8 364 825,59
Σ				0,00	56 656 325,28

Tabell 7.2-1

Spøringer i Unit4 ERP er svært fleksible og forholdsvis enkle å bruke. Her vises en total balanserapport fra en virksomhet med aktiverte verdier (balanseført), akkumulerte avskrivninger, salgssum, gevinst, tap og nettoverdi:

1 - Oppsett		2 - Søkebet		3 - Resultat					
Anlegg	Anlegg(T)	Aktivert beløp	Akkumulerte avskrivninger	Salgssum	Gevinst	Tap	Netto bokført verdi		
Σ1	104001 1040 - Lisenser/programvare, ervervet	141 154 013,08	-99 721 370,69	0,00	0,00	0,00	41 432 642,39		
Σ1	104002 1040 - Software IT-infrastruktur	55 289 300,18	-52 988 243,51	0,00	0,00	0,00	2 301 056,67		
Σ1	104501 1045 - Egenutviklet programvare	1 760 627 862,28	-446 098 243,61	0,00	0,00	0,00	1 314 529 618,67		
Σ1	107001 1070 - Programvare under utvikling	780 456 406,41	0,00	0,00	0,00	0,00	780 456 406,41		
Σ1	123001 1230 - Personbiler	1 276 000,00	-407 300,02	163 000,00	-47 000,00	6 101,63	868 699,98		
Σ1	125001 1250 - Inventar for arbeidsplassen	168 369 135,17	-99 991 004,89	0,00	0,00	235 278,44	68 378 130,28		
Σ1	125101 1251 - Inventar for fellesarealer	96 103 414,81	-50 123 851,44	5 000,00	0,00	329 309,33	45 979 563,37		
Σ1	125201 1252 - Finansielle leieavtaler inventar	0,00	0,00	0,00	0,00	9 919 701,53	0,00		
Σ1	126801 1268 - Fast bygningsinventar og påkostning, leide bygg	76 542 534,62	-18 412 053,92	0,00	0,00	0,00	58 130 480,70		
Σ1	128001 1280 - IT-utstyr arbeidsplass	110 571 296,49	-96 581 292,56	0,00	0,00	0,00	13 990 003,93		
Σ1	128101 1281 - IT-infrastruktur - Servere	503 715 969,60	-326 145 168,59	0,00	0,00	0,00	177 570 801,01		
Σ1	128201 1282 - IT-utstyr fellesarealer	126 092 759,62	-99 383 475,34	0,00	0,00	0,00	26 709 284,28		
Σ1	128301 128301 - IT-infrastruktur - Nettverk	40 980 787,90	-23 726 442,59	0,00	0,00	0,00	17 254 345,31		
Σ1	128401 128401 - IT-infrastruktur - Lagring	13 936 339,16	-1 549 769,10	0,00	0,00	0,00	12 386 570,06		
Σ1	129001 1290 - Andre driftsmidler	4 663 042,10	-2 876 884,34	950 000,00	0,00	7 728 357,46	1 786 157,76		
Σ1	129201 1292 - Andre driftsmidler, ikke avskrivbart (kunst)	39 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	39 000,00		
Σ		3 879 817 861,42	-1 318 005 100,60	1 118 000,00	-47 000,00	18 218 748,39	2 561 812 760,82		

Tabell 7.2-2

DFØ kjører [kurs i bruk av browser](#) for å hente ut informasjon fra økonomisystemet jevnlig, og du finner nærmere informasjon om våre kurs på DFØs nettsider.

7.2.2 Periodiserte nøkkeltall

Et nøkkeltall gir et raskt overblikk over virksomhetens økonomiske status og utvikling uten å måtte gå gjennom hele regnskapet i detalj. Nøkkeltallene dere velger å bruke som styringsinformasjon gjennom et kalenderår bør være påvirkbare gjennom året. En gjennomgang av din virksomhets økonomiske egenart kan identifisere slik regnskapsinformasjon, for eksempel variable kostnader, og gi ideer til nøkkeltall dere ønsker å styre etter.

Et nøkkeltall kan brukes som et utgangspunkt for ulike typer analyser som:

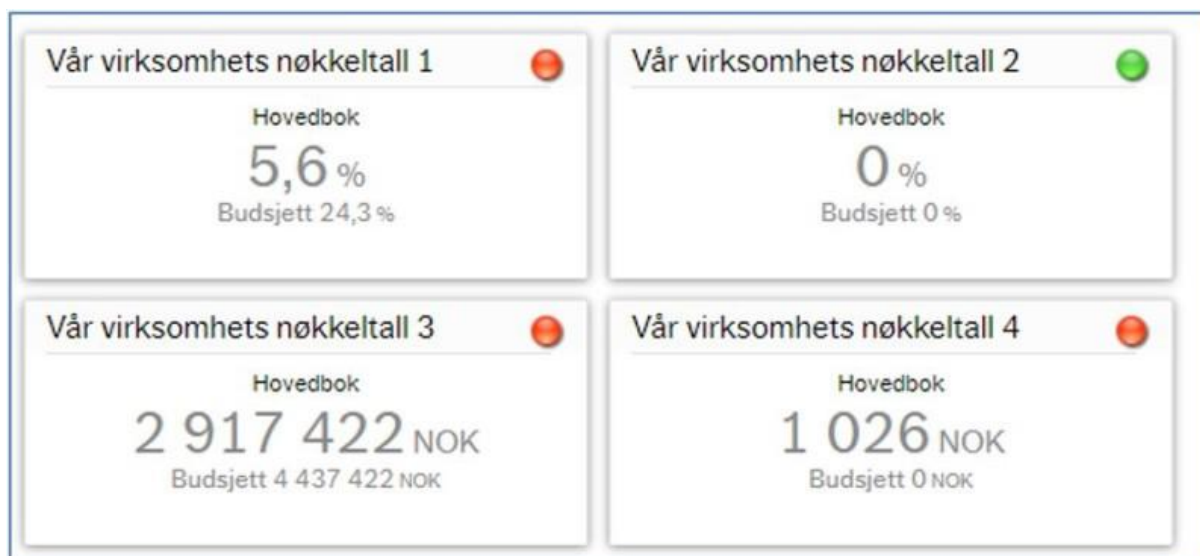
- Hva var nøkkeltallet i forrige periode?
- Hva var nøkkeltallet for samme periode i fjor?
- Hvordan har nøkkeltallet utviklet seg over tid? – Trendanalyse.
- Hvordan er nøkkeltallet i forhold til andre koststeder i egen virksomhet?

Under ser du de åtte nøkkeltallene som er standard i Økonomiinfo

Figur 7.2-10

I tillegg er det mulig å lage inntil fire virksomhetsspesifikke nøkkeltall, for å fremheve områder som man spesielt ønsker å følge opp tettere innad i virksomheten.

Figur 7.2-11

Det er mulig å velge mellom tre typer nøkkeltall:

- Brøk med konto – konstruere et nøkkeltall ved å velge et utvalg av konto for teller og et annet utvalg for nevner.

- Brøk med månedsverk - lage et nøkkeltall basert på et utvalg av konto i teller, og antall månedsverk i nevner.
- Kun et tall – Konstruere et nøkkeltall ved å velge et utvalg av konti som utgjør nøkkeltallet.

Under vises eksempel fra nøkkeltallet lønnskostnad per månedsverk. Her får man mulighet til å følge opp nøkkeltallet både i en tabellarisk og en grafisk fremstilling. Har virksomheten et periodisert budsjett vil dette også fremkomme i rapportens side for nøkkeltallet (nærmere om budsjett i avsnitt 7.3 bedre økonomistyring).

I grafen i eksempelet under kan du se hvordan du enkelt og visuelt kan sammenligne budsjetterte lønnskostnader pr månedsverk mot faktiske kostnader, og du får tallene presentert som en graf, noe som gjør det enkelt for en leder å raskt se utvikling gjennom året uten å måtte gå detaljert ned i regnskapet.

Figur 7.2-12

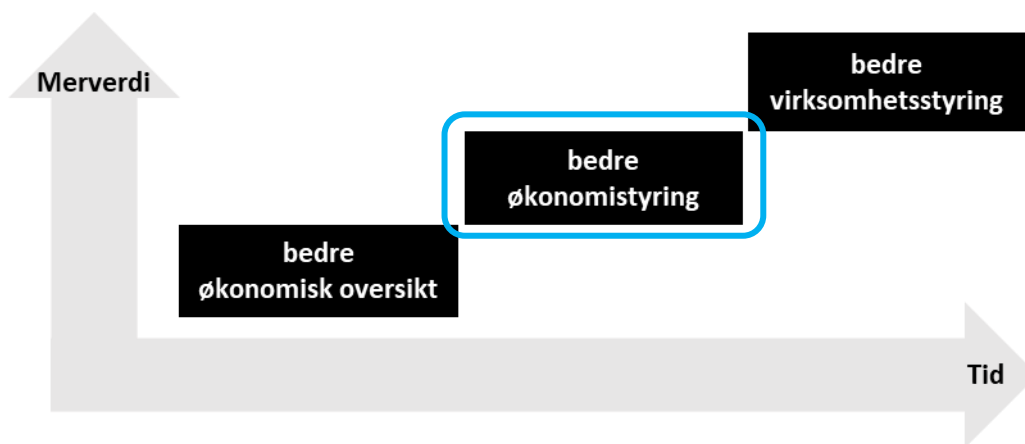
Bevilningens andel av driftsinntekter kan være et nyttig nøkkeltall for flerårig styring dersom andre inntektskategorier utgjør en vesentlig andel av driftsinntektene i din virksomhet.

Figur 7.2-13

7.3 Bedre økonomistyring

Periodisert regnskapsinformasjon kan brukes for å oppnå bedre økonomistyring. Virksomheten kan for eksempel bruke periodisert regnskapsinformasjon sammen med periodisert budsjett for å bidra til holde kontroll på inntekter og kostnader. Sammen med informasjon fra kontantregnskap og kontantbudsjett, vil det også kunne bidra til bedre bevilgningskontroll.

Figur 7.3-1

Et periodisert regnskap viser virksomhetens inntekter og kostnader, samt eiendeler og gjeld. Et periodisert budsjett er plan for når inntekter opptjenes og kostnader påløper gjennom året.

Periodisert budsjett og periodisert regnskap er egnet for å se planlagte og faktiske inntekter og kostnader i sammenheng. Sammenlikning av inntekter mot inntektsbudsjett og kostnader mot kostnadsbudsjett gjennom året kan identifisere avvik og behov for tiltak. Budsjettinformasjon for

resten av året og forventede effekter av tiltak kan brukes for å lage og oppdatere prognoser for inntekter og kostnader gjennom året. Oppfølgingen gjennom året kan bidra til kontroll på inntekter og kostnader frem mot årets slutt.

7.3.1 Inntekts- og kostnadskontroll

Unit ERP Planner er et verktøy for budsjettering og prognose i Unit 4 Business World (UNIT4 ERP). Modulen er integrert med øvrige moduler i UNIT4 ERP og kan i flere tilfeller erstatte bruken av regneark og andre skyggeløsninger. Ved å bruke UNIT4 ERP sin standard spørre- og rapporteringsfunksjonalitet, gir Planlegger gode muligheter for å sammenstille tall fra budsjett med regnskapstall.

Alle budsjettdata samles i budsjettversjoner, og på den måten kan dedikerte budsjettversjoner brukes for å ivareta de to føringsprinsippene.

7.3.1.1 Oppfølging av budsjett og regnskap i Økonomiinfo

I SRS-versjonen av Økonomiinfo er det mulig å hente frem både periodisert regnskap og kontantbudsjettet, sammenstilt med tilhørende regnskap. På denne måten legger Økonomiinfo godt til rette for oppfølging av kontantregnskapet, i tillegg til at man ved bruk av SRS-budsjettet kan dra god nytte av det periodiserte regnskapet.

Har man valgt SRS-versjonen av Økonomiinfo, vil man få mulighet til å hente frem to budsjettversjoner av SRS-budsjettet, gjeldende og opprinnelig budsjett. Virksomheten har derfor mulighet til å få synliggjort større endringer som er gjort på budsjettet gjennom året.

	Virksomhetsregnskap			Endring i årets budsjett			Kontantregnskap		
	Akkumulert 201901 - 201911			Opprinnelig			Akkumulert 201901 - 201911		
	Budsjett	Hovedbok	Avvik	Gjeldende	Endring	Budsjett	Kontant	Avvik	
☐ Inntekt fra bevilgninger	0	0	0	0	0	0	0	0	
☐ Salgs- og leieinntekter	-45	0	-45	-45	-45	0	-6	6	
Driftsinntekter	-45	0	-45	-45	-45	0	-6	6	
☐ Lønnskostnader	45 168	42 884	2 284	49 672	49 672	0	43 285	-43 285	
☐ Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1 398	1 328	71	1 526	1 526	0	0	0	
☐ Andre driftskostnader	7 294	7 705	-410	7 958	7 958	0	8 027	-8 027	
Driftskostnader	53 861	51 916	1 944	59 155	59 155	0	51 312	-51 312	
ORDINÆRT DRIFTSRESULTAT	53 816	51 916	1 899	59 110	59 110	0	51 306	-51 306	
RESULTAT AV ORDINÆRE AKTIVITETER	53 816	51 916	1 899	59 110	59 110	0	51 306	-51 306	
Total	53 816	51 916	1 899	59 110	59 110	0	51 306	-51 306	

Figur 7.3-2

Ved valg av SRS-versjonen av Økonomiinfo vil beregningen av standard nøkkeltall i løsningen være i henhold til SRS. Dette gjelder også de budsjetterte nøkkeltallene, som vil peke mot det periodiserte budsjettet. På denne måten vil nøkkeltallene gi bedre styringsinformasjon da grunnlaget for de budsjetterte nøkkeltallene vil følge samme føringsprinsipp som de faktiske nøkkeltallene.

Figuren under viser utviklingen i lønnskostnad per månedsverk. Hadde man budsjettert etter kontantprinsippet ville kostnaden i periode 201906 vært høyere enn øvrige perioder, da kontantbudsjettet tar høyde for at selve utbetalingen av lønn er høyere i juni enn øvrige perioder i året.

Figur 7.3-3

7.3.1.2 Oppfølging av budsjett og regnskap i Unit4 ERP

For oppfølging av budsjett mot regnskap kan aggregeringstabeller (saldotabeller) i Unit4 ERP også være hensiktsmessig. Spørring mot saldotabell gir mulighet til å sammenstille kontantbudsjettet mot kontantregnskapet og periodisert regnskap mot periodisert budsjett.

I dette rapporteksempelet ser vi for eksempel hvordan feriepenge avviker mellom kontantregnskapet og hovedboka. Og at budsjetterte feriepenge etter periodiseringsprinsippet er tilnærmet likt hovedboka.

FS (STD) Spørring saldotabell x								
Analyser Legg til felt Legg til/endre formel Legg til relasjon Legg til fleksifelt Legg til tre Utvid datagrunnlag Slett felt Slett alle felt Søketingelser Kolonneformat Bru								
1 - Oppsett		2 - Søkebet		3 - Resultat				
Konto	Konto(T)	Koststed	Prosjekt	Hovedbok	Kontantbelep	Opprinnelig budsjett SRS	Gjeldende budsjett SRS	
1 1985	Gruppelivsforsikring	201	9999	-312,51	-312,51	0,00	0,00	
2 1986	Arbeidsgiveravgift	201	9999	-26 539,95	-26 539,95	0,00	0,00	
3 1987	Nettoføringsordning for mva	201	3100	8 200,00	0,00	0,00	0,00	
4 2600	Forskuddstrekk	201	9999	-55 509,48	-55 509,48	0,00	0,00	
5 2630	Trygdetrekk/pensjonstrekk (2%)	201	9999	-3 336,00	-3 336,00	0,00	0,00	
6 2780	Påløpt arbeidsgiveravgift	201	9999	-1 206,09	0,00	0,00	0,00	
7 2785	Påløpt arbeidsgiveravgift (ferielønn)	201	9999	-2 822,25	0,00	0,00	0,00	
8 2810	Avsatt pensjonspremie til SPK (arbeidsgiverandel)	201	9999	-20 016,00	-20 016,00	0,00	0,00	
9 2910	Avsetning fleksitid, over- og reisetid til avspasering, feriedager etc	201	9999	-8 553,84	0,00	0,00	0,00	
10 2941	Skyldige feriepenger, opptjent inneværende år	201	9999	-20 016,00	0,00	0,00	0,00	
11 5000	Lønn fast ansatte	201	9999	166 800,00	166 800,00	159 950,01	159 950,01	
12 5080	Feriepenger	201	9999	20 016,00	0,00	19 194,00	19 194,00	
13 5090	Avsetning til flestitid over og reisetid til avspasering, feriepenger etc- motpost	201	9999	8 553,84	0,00	0,00	0,00	
14 5210	Fri elektronisk kommunikasjon (telefon, mobiltelefon mv.)	201	9999	1 098,00	1 098,00	0,00	0,00	
15 5250	Gruppelivsforsikring (lønnsopplysningspliktig del)	201	9999	312,51	312,51	0,00	0,00	
16 5290	Motkonto for gruppe 52	201	9999	-1 410,51	-1 410,51	0,00	0,00	
17 5400	Arbeidsgiveravgift	201	9999	26 539,95	26 539,95	27 965,66	27 965,66	
18 5410	Arbeidsgiveravgift påløpte lønnskostnader	201	9999	1 206,09	0,00	0,00	0,00	
19 5411	Arbeidsgiveravgift av pålagt ferielønn	201	9999	2 822,25	0,00	0,00	0,00	
20 5420	Pensjonspremie til SPK (virksomheter som betaler pensjonspremie)	201	9999	20 016,00	20 016,00	19 194,00	19 194,00	
21 5920	Gruppelivsforsikring	201	9999	312,51	312,51	0,00	0,00	
22 6701	Konsulenttjenester innen juss – juridisk bistand	201	3100	0,00	0,00	2 753,33	2 753,33	
23 6820	Trykksaker	201	3100	0,00	0,00	275,33	275,33	
24 6860	Møter	201	3100	0,00	0,00	454,91	454,91	
Σ				116 154,52	107 954,52	229 787,24	229 787,24	

Tabell 7.3-1

7.3.3 Bevilgningskontroll

I Økonomiinfo legges det til rette for å kunne følge opp kontantregnskapet, på lik linje med det periodiserte regnskapet.

I flere av rapportssidene i Økonomiinfo er det mulig å hente frem egne kolonner for kontantregnskapet og kontantbudsjettet. Dersom kontantbudsjettet legges på grunnlag av den tildelte bevilgningsrammen, er det gode muligheter for å bruke rapportene i Økonomiinfo til bevilgningskontroll. Her får man kontantbudsjettet oppstilt sammen med kontantregnskapet, hvor eventuelle avvik synliggjøres tydelig både i heltall og ved et trafikkllys som indikerer størrelsen på avviket. Dette kan man igjen bruke videre for å avdekke behov for tiltak frem mot årets slutt.

Det er flere muligheter for å få synliggjort forbruk av tildelt kontantbudsjett. Det kan for eksempel være forbruk per koststed, per prosjekt eller per kapittel og post. Har man en foretrukket måte å følge opp kontantregnskapet på, for eksempel synliggjort pr kapittel og post, så kan denne oppstillingen lagres som en favoritt med navnet "Bevilgningskontroll. På denne måten har man alltid enkel tilgang til informasjon om det kontante forbruket.

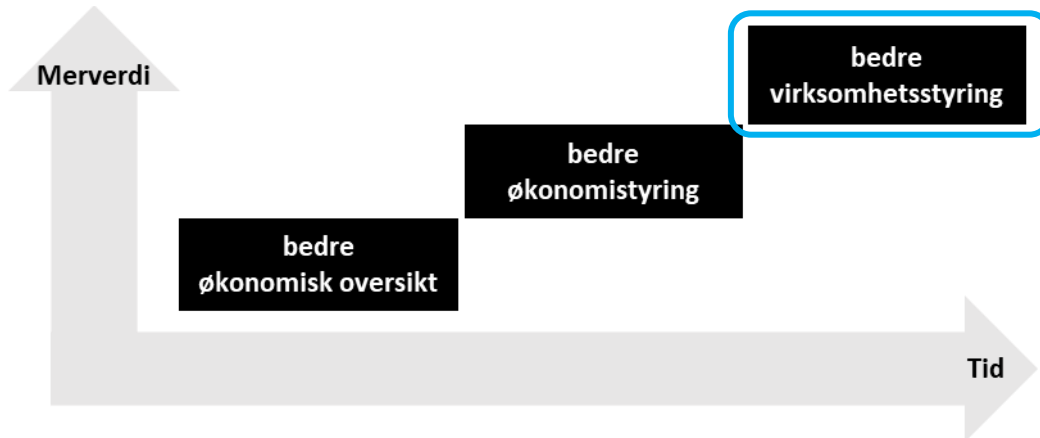
	Kontantregnskap			Kontantregnskap	
	Akkumulert 201901 - 201911			Forbruk	
	Budsjett	Kontant	Avvik	Årets budsjett	av årets budsjett
123401 Direktoratet for miljøavtrykk, driftsutgifter	17 271 479	51 311 528	-34 040 049	18 526 245	277,0%
123445 Store nyanskaffelser	1 327 529	0	1 327 529	1 452 918	0,0%
423401 Andre driftsinntekter	0	-5 700	5 700	0	0,0%
719099 Mellomregnskapsnummer	0	0	0	0	0,0%
Ingen verdi	9 999	0	9 999	9 999	0,0%
	18 609 008	51 305 828	-32 696 820	19 989 162	256,7%

Figur 7.3-7

7.4 Bedre virksomhetsstyring

Periodisert regnskapsinformasjon kan brukes for å oppnå bedre virksomhetsstyring illustrert i figuren under.

Med bedre virksomhetsstyring mener vi at virksomheten bruker informasjon om kostnader (ressursbruk målt i kroner) og informasjon om eiendeler eller informasjon om aktiviteter, produkter eller tjenester i styringen.

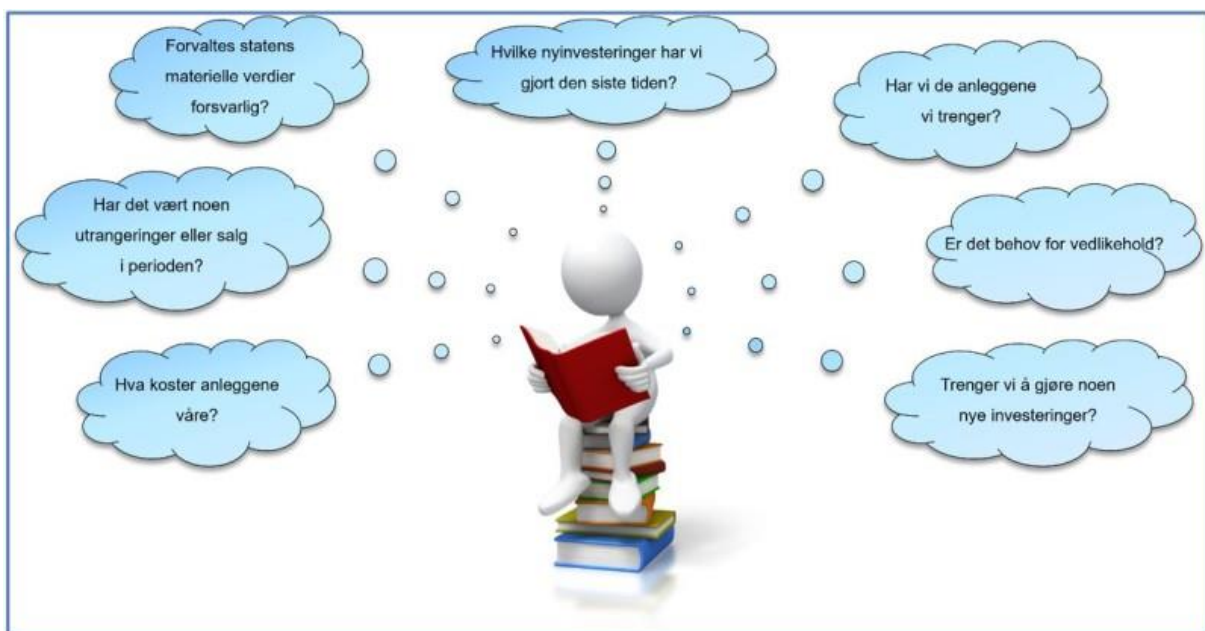

Figur 7.4-1

7.4.1 Forsvarlig forvaltning og god utnyttelse av eiendeler

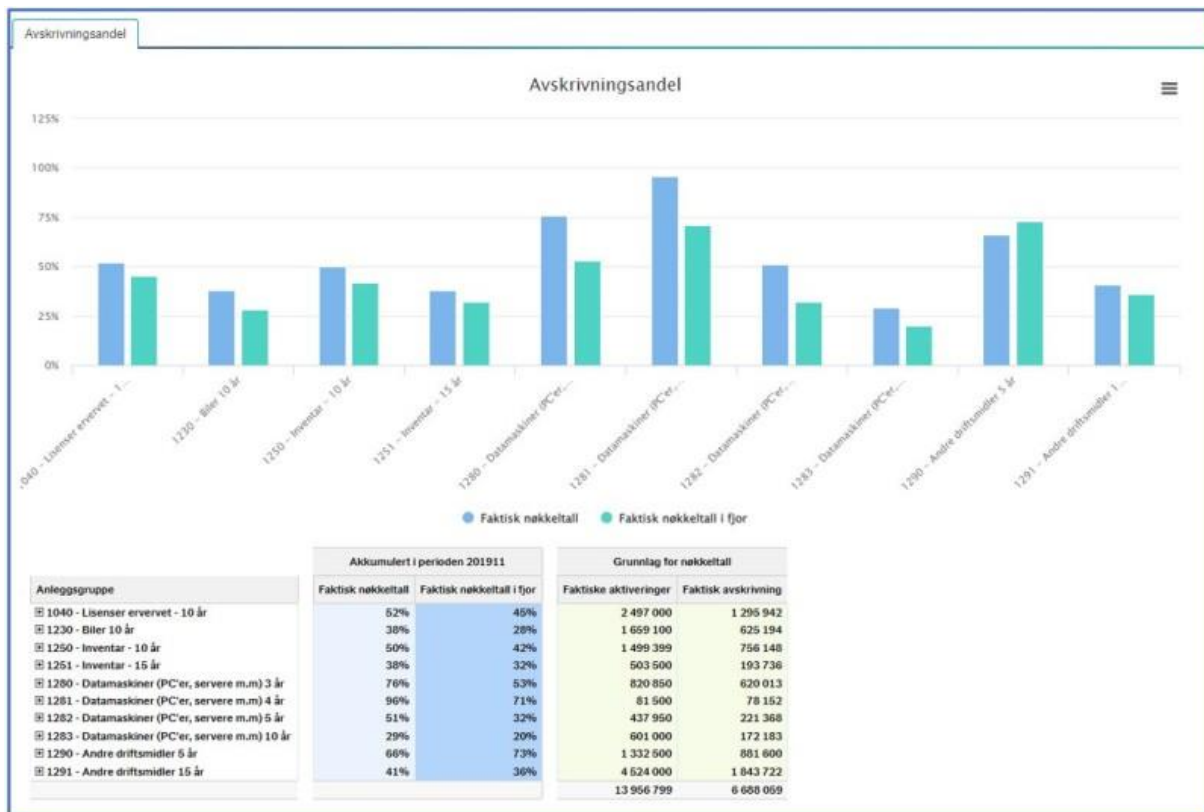
Når din virksomhet går over til periodisert regnskap, vil dere få tilgang til periodiserte nøkkeltall som inneholder helt ny informasjon. Dette er nøkkeltall som henter informasjon fra artskontoer som er nye, og eksempler på dette er nøkkeltall knyttet til anlegg og avskrivninger.

Aktuelle spørsmål en virksomhetsleder kan stille seg knyttet til anleggsmidler kan være:

Figur 7.4-2

I Økonomiinfo finner du regnskapsinformasjon om anleggsmidler, og under ser du et eksempel fra en oversikt som viser avskrivningsandel pr anleggsgruppe, også sammenlignet med fjoråret. Dette er nyttig for å kunne følge med på anleggsmidlenes utvikling, samt på et tidlig nok tidspunkt se behov for reinvesteringer.

Figur 7.4-3

Figur 7.4-4

Virksomheter som bruker anleggsmidler som vesentlige innsatsfaktorer i sine aktiviteter kan ha stor nytte av å bruke periodisert regnskapsinformasjon som tilleggsmateriale for å sikre forsvarlig forvaltning og god utnyttelse av anleggsmidlene (effektiv ressursbruk).

Informasjon om anleggsmidlene anskaffelseskost, tilgang i året, avgang i året, anlegg under utførelse, ordinære avskrivninger i året, akkumulerte avskrivninger og balanseført verdi samt eventuelle

gevinster eller tap ved salg av anleggsmidler vil være relevant i så henseende. Nøkkeltall som eiendeler, opprettholdelsesgrad og avskrivningsandel kan brukes til å følge opp om anleggsmidlene forvaltes i samsvar med virksomhetens planer for å bruke anleggsmidlene i sine aktiviteter.

Økonomiinfo tilbyr flere rapportsider for oppfølging av eiendeler.

I nøkkeltallet Avskrivningsandel har man mulighet til å følge opp alle avskrivningsandelen på de anleggsgruppene man har, sammenligningstall med fjoråret, samt brutt ned på koststedsnivå. Dette er nyttig for å følge på med anleggenes utvikling, og se når for eksempel et koststed har behov for nyinvesteringer.

Anleggsgruppe	Akkumulert i perioden 201911		Grunnlag for nøkkeltall	
	Faktisk nøkkeltall	Faktisk nøkkeltall i fjor	Faktiske aktiveringer	Faktisk avskrivning
☐ 1040 - Lisenser ervervet - 10 år				
303 - Seksjon for miljøavtrykksportal	62%	52%	1 950 000	1 202 950
901 - IT-seksjonen	14%	7%	437 000	61 808
903 - Økonomiseksjonen	28%	18%	110 000	31 183
1040 - Lisenser ervervet - 10 år	52%	45%	2 497 000	1 295 942
☐ 1230 - Biler 10 år	38%	28%	1 659 100	625 194
☐ 1250 - Inventar - 10 år	50%	42%	1 499 399	756 148
☐ 1251 - Inventar - 15 år	38%	32%	503 500	193 736
☐ 1280 - Datamaskiner (PC'er, servere m.m) 3 år	76%	53%	820 850	620 013
☐ 1281 - Datamaskiner (PC'er, servere m.m) 4 år	96%	71%	81 500	78 152
☐ 1282 - Datamaskiner (PC'er, servere m.m) 5 år	51%	32%	437 950	221 368
☐ 1283 - Datamaskiner (PC'er, servere m.m) 10 år	29%	20%	601 000	172 183
☐ 1290 - Andre driftsmidler 5 år	66%	73%	1 332 500	881 600
☐ 1291 - Andre driftsmidler 15 år	41%	36%	4 524 000	1 843 722
			13 956 799	6 688 059

Figur 7.4-5

I rapportsidene Investeringsrapport i Økonomiinfo ser vi alle nyinvesteringer som er utført i regnskapsåret. Her legges det til rette til å følge opp hvilke investeringer som er gjort, og om disse følger den budsjetterte planen som er lagt for året:

Investeringsrapport		Inv.rapport analyse			
		Registrer prognose		Utvid / Trekk sammen	
	Akkumulert til og med 201911			Forbruk hittil	
	Budsjett	Hovedbok	Avvik	Årets budsjett	av årets budsjett
☐ 1040 - Lisenser ervervet - 10 år	0	160	-160	0	0,0%
I IMMATERIELLE EIENDELER	0	160	-160	0	0,0%
☐ 1250 - Inventar - 10 år	0	49	-49	0	0,0%
☐ 1259 - Akkumulerte avskrivninger inventar	-167	0	-167	-183	0,0%
☐ 1280 - Datamaskiner (PC'er, servere m.m) 3 år	0	34	-34	0	0,0%
☐ 1282 - Datamaskiner (PC'er, servere m.m) 5 år	0	14	-14	0	0,0%
☐ 1283 - Datamaskiner (PC'er, servere m.m) 10 år	0	40	-40	0	0,0%
☐ 1290 - Andre driftsmidler 5 år	0	387	-387	0	0,0%
☐ 1291 - Andre driftsmidler 15 år	0	259	-259	0	0,0%
☐ 1294 - Akkumulerte avskrivninger andre driftsmidler	-54	0	-54	-59	0,0%
II VARIGE DRIFTSMIDLER	-222	784	-1 005	-242	-324,3%
A. ANLEGGSMIDLER	-222	944	-1 165	-242	-390,5%

Figur 7.4-6

For å følge opp hele balansen samlet, både eiendelssiden og gjeldssiden kan man i Analyserapporten hente frem en fullstendig balanseoppstilling. Ønsker man mer detaljer kan man også her filtrere dataene, og drille seg helt ned til bilagsnivå.

Analyserapport		Grafisk analyse	
Analyserapport: Balansekonti			
☐		☐ Resultatprognose	
Virksomhetsregnskap			
Akkumulert 201901 - 201912			
	Budsjett	Hovedbok	Avvik
☐ Programvare og lignende rettigheter	0	-88	88
I Immaterielle eiendeler	0	-88	88
☐ Maskiner og transportmidler	0	-166	166
☐ Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	0	-255	255
II Varige driftsmidler	0	-421	421
A. ANLEGGSMIDLER	0	-509	509
☐ Kundefordringer	0	-6	6
☐ Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0
☐ Andre fordringer	0	0	0
II Fordringer	0	-6	6
B. OMLØPSMIDLER	0	-6	6
EIENDELER	0	-515	515
☐ Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	-55 724	55 724
II Avregninger	0	-55 724	55 724
C. STATENS KAPITAL	0	-55 724	55 724
☐ Leverandørgjeld	0	5	-5
☐ Skyldig skattetrekk	0	-587	587
☐ Skyldig offentlig avgifter	0	-31	31
☐ Avsatte feriepenger	0	182	-182
☐ Annen kortsiktig gjeld	0	14	-14
III Kortsiktig gjeld	0	-417	417
D. GJELD	0	-417	417
VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD	0	-56 141	56 141
Total	0	-56 656	56 656

Figur 7.4-7

7.4.2 “Hva koster det” informasjon

Informasjon om hva aktiviteter, produkter eller tjenester koster som grunnlag for å vurdere og sikre effektiv ressursbruk, kan være verdifullt for ledelsen når de skal planlegge og prioritere aktiviteter i virksomhetsplanen. Les hele [«hva koster det»-eksemplet](#) på DFØs hjemmesider.

7.4.2.1 Konteringsstreng og økonomimodell

For noen virksomheter kan behov for «hva koster det»-informasjon bety at konteringsstreng og økonomimodell må tilpasses, slik at det er mulig å koble informasjon om ressursbruk (kostnader) til informasjon om aktiviteter, produkter og tjenester, og beregne hva virksomhetens aktiviteter, produkter eller tjenester koster.

Virksomhetens ledelse bør prioritere *hvilke* aktiviteter, produkter eller tjenester den trenger kostnadsinformasjon om, og tenke igjennom *hva* kostnadsinformasjonen skal brukes til, jamfør oppfølging av effektiv ressursbruk. Det kan være hensiktsmessig å konsentrere datafangsten på utvalgte aktiviteter, produkter eller tjenester for å unngå at datafangsten blir for detaljert, komplisert og ressurskrevende.

Virksomheten bør også vurdere hvilke kostnader som bør inkluderes, både ut fra vurderinger av risiko og vesentlighet og avhengig av formål.

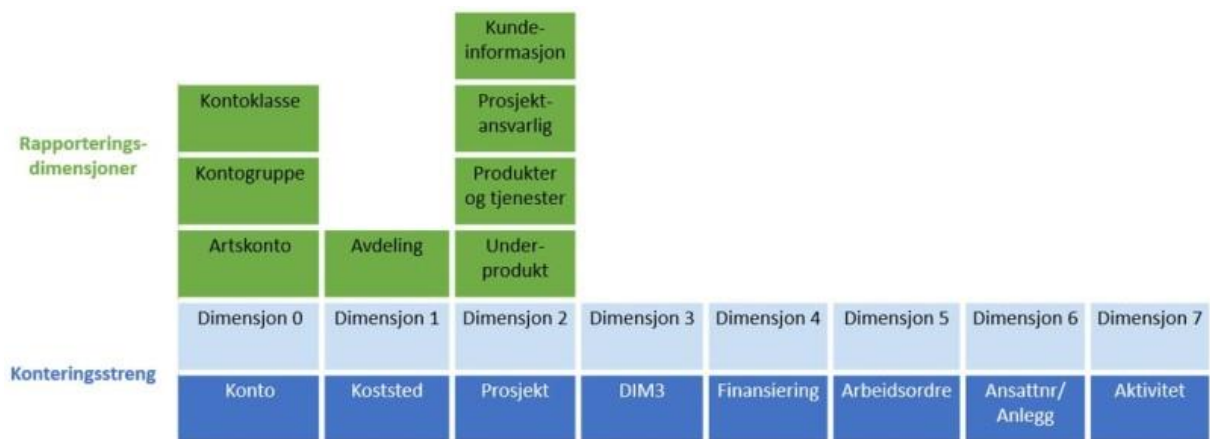
En økonomimodell med god struktur for å fange økonomisk informasjon som gjenspeiler aktiviteten i virksomheten, og som gir grunnlag for å produsere styringsinformasjon på utvalgte dimensjoner, gir dermed nyttig styringsinformasjon for ledelsen. Hva koster egentlig de tjenestene vi leverer?

Utgangspunktet for å fange data er DFØs standard konteringsstreng, som viser hvilke dimensjoner som transaksjoner fanges og bokføres på.

Dimensjon 0	Dimensjon 1	Dimensjon 2	Dimensjon 3	Dimensjon 4	Dimensjon 5	Dimensjon 6	Dimensjon 7
Konto	Koststed	Prosjekt	DIM3	Finansiering	Arbeidsordre	Ansattnr.	Aktivitet
					Saksnummer	Anlegg	Tilskudd
					DIM5	DIM6	DIM7

Figur 7.4-8

Konteringsstrengen, sammen med rapporteringsdimensjoner, utgjør økonomimodellen. Under ser du et eksempel hentet fra eksemplet om den fiktive virksomheten «Direktoratet for miljøavtrykk».

Figur 7.4-9

Du kan lese mer hvordan den fiktive virksomheten «Direktoratet for miljøavtrykk» innførte periodisert regnskap etter de statlige regnskapsstandardene (SRS) på DFØs hjemmesider, og hvordan dette sammen med andre tiltak ga dem bedre styringsinformasjon.

7.4.2.2 Nærmere om bruk av Tidstyring

Tidstyring er en løsning utviklet av DFØ som skal bidra til å synliggjøre hva virksomhetens tid benyttes til, og hva det koster. Løsningen er også godt egnet for prosjektorienterte virksomheter med behov for å fakturere arbeids- eller utstyrstimer og for å styre store prosjekter med egen prosjektøkonomi.

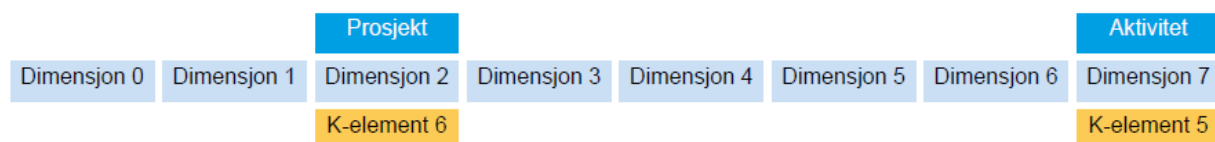
Løsningen bygger på at ansatte registrerer arbeidstiden sin i DFØ-appen eller i Selvbetjeningsportalen, og fordeler tiden på forhåndsbestemte områder som virksomheten ønsker kunnskap om. Arbeidstiden ansatte registrerer overføres automatisk fra lønnsystemet til prosjektstyringsmodulen i regnskapssystemet. Her beregnes det en tidskostnad basert på satser som er bestemt av virksomheten. Timekostnaden bokføres på internkontoer i regnskapet.

Løsningen legger også til rette for effektiv utfakturering av timer og andre kostnader. Det kan settes egne satser for timepris. Timer og utlegg kan være utgangspunkt for utarbeidelse av faktura, og fakturaforslaget kan sendes på arbeidsflyt for godkjenning av prosjektleder før faktura utstedes.

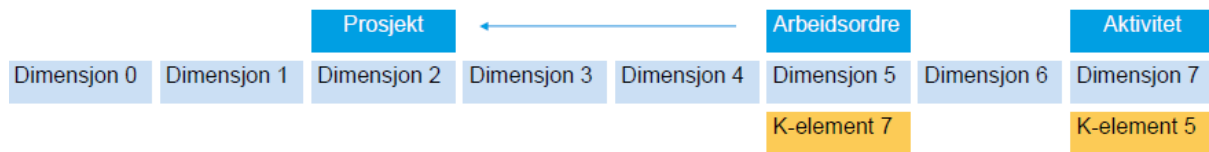
Løsningen bruker konteringsbegrepene *Prosjekt*, *Arbeidsordre* og *Aktivitet*.

For å kunne bruke løsningen er det en forutsetning at konteringsbegrepet *Prosjekt* kobles til *dimensjon 2* i regnskapssystemet og *K-element 6* i lønnsystemet.

Konteringsbegrepet *Aktivitet* må kobles til *dimensjon 7* i regnskapssystemet og *K-element 5* i lønnsystemet.

Virksomheter som skal fakturere timer og utlegg må i tillegg bruke *Arbeidsordre* i *dimensjon 5* i regnskapssystemet og *K-element 7* i lønssystemet.

Regnskapssystemet har stor fleksibilitet når det gjelder fremstilling av rapporter til bruk i økonomisk styring – det kan enkelt settes opp rapporter som er tilpasset virksomhetens behov.

For å hente ut gode styringsrapporter kan prosjekter og arbeidsordrer grupperes ved å knytte de til rapporteringsbegrep i regnskapssystemet. Virksomheten kan selv bestemme hvilke rapporteringsbegreper den skal bruke.

Under vises et eksempel på en rapport med timer, timepris og timekostnad, hvor prosjektene er gruppert i to nivåer.

Rapporterings-nivå 2	Rapporterings-nivå 1	Prosjekt	Prosjekt (T)	Aktivitet	Aktivitet (T)	Ansatt	Timer	Timepris	Kalkulatorisk timekostnad
Arbeidsmål 1	Godkjenning	5001	Godkjenne forsyning	10	Sertifisering	Silje	20	830	16 600,00
Arbeidsmål 1	Godkjenning	5001	Godkjenne forsyning	30	Dokumentasjon	Ola	10	750	7 500,00
Arbeidsmål 1	Godkjenning	5002	Godkjenne instruktører	10	Sertifisering	Ola	50	750	37 500,00
	Sum Godkjenning						80		61 600,00
Arbeidsmål 1	Tilsyn	5010	Tilsyn A	20	Regelverk	Silje	25	830	20 750,00
Arbeidsmål 1	Tilsyn	5011	Tilsyn B	20	Regelverk	Ola	30	750	22 500,00
Arbeidsmål 1	Tilsyn	5011	Tilsyn B	20	Regelverk	Ola	15	750	11 250,00
Arbeidsmål 1	Tilsyn	5011	Tilsyn B	90	Arbeid i felt	Ola	10	750	7 500,00
Arbeidsmål 1	Tilsyn	5012	Tilsyn instruktører	90	Arbeid i felt	Silje	10	900	9 000,00
Arbeidsmål 1	Tilsyn	5012	Tilsyn instruktører	30	Dokumentasjon	Silje	10	900	9 000,00
	Sum tilsyn						100		80 000,00
Total Arbeidsmål 1									141 600,00

For å få full nytte av løsningen kan virksomheten også budsjettere på timer. Det kan budsjetteres med ansattnummer og timer på prosjekt, arbeidsordre og aktivitet. Kapasitet per ansatt kan beregnes og leses inn fra lønssystemet og brukes som grunnlag i ressursfordelingen.

Under vises et eksempel på en rapport som sammenligner bokførte timer mot planlagte timer.

Koststed (t)	Prosjekt (t)	Arbeidsordre (t)	Ansattnr	Periode	Timerbokført	Timekostnad bokført	Antall gjeldende budsjett	Beløp gjeldende budsjett
Prosjekt: Prosjektbasert forskning								
Arbeidsordre: Evaluering								
Ansattnr: 99991								
Administrasjon	Prosjektbasert forskning	Evaluering	99991	202201	7,5	5,175.00	10.0	6,900.00
Administrasjon	Prosjektbasert forskning	Evaluering	99991	202202	30.0	20,700.00	25.0	17,250.00
					37,5	25,875.00	35.0	24,150.00
Ansattnr: 99992								
Administrasjon	Prosjektbasert forskning	Evaluering	99992	202201	10.0	7,000.00	15.0	10,500.00
Administrasjon	Prosjektbasert forskning	Evaluering	99992	202202	20.0	14,000.00	25.0	17,500.00
					30.0	21,000.00	40.0	28,000.00
					67,5	46,875.00	75	52,150.00

Samlet utgjør Tidstyring et verktøy som understøtter god og effektiv virksomhetsstyring, ved å legge til rette for bedre styringsinformasjon som kan brukes til planlegging, prioritering og beslutninger.